

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

Saksprotokoll

Utvalg: Fylkesutvalget
Møtedato: 12.12.2012
Sak: 219/12

Resultat: Innstilling enst. vedtatt

Arkivsak: 12/17881
Tittel: **SAKSPROTOKOLL: HØRING - NOU 2012:16
SAMFUNNSØKONOMISKE ANALYSER HØRINGSUTTALELSE
FRA ROGALAND FYLKESKOMMUNE**

Behandling:

Votering:

Innstillingen tiltres enstemmig.

Vedtak:

Rogaland fylkeskommune gir følgende høringsuttalelse til NOU 2012:16
Samfunnsøkonomiske analyser:

Innledning

Utvalget foreslår forbedringer på mange områder, og Rogaland fylkeskommune er derfor grunnleggende positiv til utvalgets innstilling. På noen områder mener Rogaland fylkeskommune at utvalget er for tilbakeholdne. Dette er nærmere redegjort for under. Rogaland fylkeskommune har ingen merknader til kapittel 8-11.

Kapittel 3 Fordelingsvirkninger

Rogaland fylkeskommune er enig i at det i nytte-kostnadsanalyser fremdeles bør beregnes samlet, uveid betalingsvillighet, og at en slik analyse derfor bør suppleres med en analyse av fordelingsvirkninger, der det er tilstrekkelig relevant.

Kapittel 4 Realprisjustering

Rogaland fylkeskommune er enig med utvalget i at verdien av innspart tid til arbeid og fritid bør realprisjusteres med forventet vekst i BNP per innbygger.

Kapittel 5 Kalkulasjonsrenten

Utvalget viser til at forventet realavkastning på Statens pensjonsfond - utland (SPU) er anslått til 4 pst (40 pst statsobligasjoner x 2,5 pst = 1 prosentpoeng + 60 pst aksjer mv x 5 pst = 3 prosentpoeng). Forventet realavkastning for SPU forutsettes å være et rimelig uttrykk for risikojustert kalkulasjonsrente de første 40 årene.

Rogaland fylkeskommune mener finanskrisen har vist at internasjonale finansinvesteringer kan være langt mer risikofylte enn tidligere lagt til grunn. Det er ikke bare avkastningen som er usikker, men også hovedstolen. Tilsvarende gjelder også for statsobligasjoner. Ved tap av hovedstol vil ikke lav/negativ avkastning i en periode kunne motvirkes av høy avkastning i en senere periode. Samvariasjon mellom ulike finansmarkeder har dessuten redusert muligheten for å diversifisere gjennom en bredere sammensatt portefølje.

Erfaringene må få betydning for anslag på risikofri rente som legges til grunn i samfunnsøkonomiske analyser. Utvalgets anslag er for høyt når offentlige tiltak, for eksempel samferdselsprosjekter, ikke gir risiko for tap av hovedstol. Dersom kalkulasjonsrenten senkes vil dette øke nåverdien av framtidig nytte og rimeligvis gjøre flere prosjekter lønnsomme.

Kapittel 6 Levetid, analyseperiode og restverdi

Rogaland fylkeskommune er enig i at 40 år er en mer rimelig analyseperiode for veier enn de 25 år som har vært brukt til nå. Rogaland fylkeskommune forventer at man vil oppnå en effekt (i form av høyere beregnet nytteverdi) av forlenget analyseperiode sammenlignet med dagens metode for beregning av restverdi.

For samferdselsanlegg mener Rogaland fylkeskommune man bør vurdere å skille levetid for grunnarbeider mv. og levetid for veidekke, togskinner og lignende. Førstnevnte - selve samferdselstraseene - har vesentlig lengre levetid enn 40 år.

Rogaland fylkeskommune mener at valg av analyseperiode må avspeile vesentligheten av å fange opp nytte- og kostnadsstrømmer langt fram i tid. Da nytte-kostanalyser ble introdusert tidlig på 60-tallet var kalkulasjonsrenten på 10 pst. Kontantstrømmer 25 år fram i tid ble da neddiskontert til 9,2 pst av opprinnelig verdi. Med lavere kalkulasjonsrente er det viktig at analyseperioden utvides.

Kapittel 7 Netto ringvirkninger av samferdselsprosjekter

Rogaland fylkeskommune har kjennskap til at det er utført beregninger for KS som viser store produktivitetsfremmende effekter for utvalgte samferdselsprosjekter gjennom utvidede arbeids- og produktmarkeder, bedre matching av arbeidskraften, økt konkurranse og interaksjon og bedre spredning av kunnskap og innovasjon.

Rogaland fylkeskommune legger til grunn at man bør ta sikte på å utvikle beregningsmodeller som gjør det mulig å sannsynliggjøre og kvantifisere ovennevnte merverdier, som således kan inngå i hovedanalyser av samferdselsprosjekter.

Rogaland fylkeskommune mener at det empiriske grunnlaget for å ta hensyn til denne type merverdi er til stede, og at slike beregninger bør inngå i den ordinære nytte-kostberegningen når det er relevant. Det å utelukke slike effekter er å utelukke en helt sentral del av den politiske motivasjonen for samferdselsinvesteringer.

Rogaland fylkeskommune er av den oppfatning at sannsynlige merverdier bør legges inn i de ordinære nytte-kostanalysene selv om effektene er usikre. Usikre positive effekter som legges inn i en analyse vil kunne gi overvurdert lønnsomhet i prosjektet, mens usikre positive effekter som ikke legges inn vil kunne gi undervurdert lønnsomhet. Ved systematisk å ikke legge effektene inn i analysen, vil man undervurdere lønnsomheten for den samlede porteføljen av prosjekter. Rogaland fylkeskommune mener at dette vil kunne føre til at for få prosjekter realiseres.